

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona.

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyitlter sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyitlter díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A középosztály védelme.

Székelyudvarhely, okt. 30.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága imént tartott közgyűlésében egyhangulag magáévá tette Háromszék vármegyének a középbirtokos osztály védelme tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát s egyben elhatározta, hogy hasonló szellemű felirattal támogatja.

A törvényhatósági bizottságot határozta meghozatalában az a princípium vezette, hogy a gazdasági szociális politikának alig van égetően sürgősebb, de egyszersmind nehezebb feladata nemcsak a középbirtokos, mint általában a középosztály hathatós védelmének. Égetően sürgős e feladat, mert a heterogénitása miatt egységes társadalmi szervezkedésre és így hathatós önségélyre képtelen középosztályúnál a legcsekélyebb késedelem is már nem a védelmi, hanem a mentési akciót teszi elődázhatatlannul szükségessé. Hogy e kijelentésben a legcsekélyebb túlzás sincs, sajnos, nagyon szomorú, de megcáfolatlan bizonyítékok állanak rendelkezésünkre. A lateiner pályákban lévő sulyos eladósodása, a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi pályákon működő önálló gazdasági existenciák aggasztó megfogyatkozása, a különféle gazdasági társadalmi csoportok folytonos jogosult panaszkodása, az árverések és a kivándorlás megdöbbentő adatai szolgáltatják a sulyos bizonyítékokat.

A nemzet gerinczét alkotó középosztály hathatós védelme a legsürgősebb szociálpolitikai feladat. Ámde miben álljon ez a védelem? Hiszen a középosztály oly sokféle és egymással ellentétes érdekű elemeket foglal magában, hogy egy egységes védelmi akció kidolgozása és keresztülvitele szinte lehetetlennek látszik. A hivatalnokok fizetésjavítása kizártnak látszik a produktív elemek megterhelése miatt; a mezőgazdasági érdekeket védő agrárvámok voszélyeztetni látszanak az iparosok, kereskedők és az egész fogyasztó közönség érdekeit; a fogyasztási szövetkezetek működését sérelmesnek tartják a kereskedők, ezeknek érdekegyesüléseit pedig a gazdák és az iparosok.

Ilyen heterogén és látszólag ellentétes érdekű társadalmi osztály védelmének egységes akcióját szervezni tényleg nagyon nehéz feladat. A hathatós védelem azonban éppen az érdekek ellentétessége miatt feltétlenül az egységes szervezetet követeli, mert ha a lateiner, az iparos, kereskedő és gazdaközönség érdekeit külön-külön vizsgáljuk és istápoljuk és nem a többi produktív elem szerves érdekkapcsolatában, úgy a látszólagos érdekelletét tényleg valóságos érdekelletté tesszük. A középosztály hathatós védelmének legelső feltétele az egymásra utalt érdekek összeegyeztetése, erre pedig csak egy közös, egységes szervezet képes. Enélkül az állami akciónak, az ugynevezett középosztálypolitikának óriási nehézségekkel kell küzdenie, mert e politika intézői a legjobb akarat mellett is nagyon nehezen juthatnak abba a helyzetbe, hogy a rendelkezésekre álló és egymásnak hatá-

rozottan ellentmondó konkrét adatok alapján céltudatos védelmi akciót fejlessenek ki.

A középosztály egységes szervezésének hiánya a mi szociálpolitikai törekvéseinket is sokféleképpen és rendkívül sulyosan hátráltatja. Káros hatása első sorban az, hogy a középosztály védelmére hivatott politikai tényezők így csak rendkívül hosszadalmas és fáradságos munkával szerezhetik be és dolgozhatják fel azokat a konkrét adatokat, amiknek birtokában egy-egy szociális reformnak az összes érdekekre kiható összhangzatos alkatelemeit megállapíthatják. Ebben leli magyarázatát az a rendkívül szomorú tény, hogy a legégetőbb szociális reformok a politikai tényezők legjobb akarata mellett is nagyon lassan követhetik egymást. Emiatt például a végrehajtási törvény reformja is akkor jöhetett, amikor az előbbi embertelen törvény számtalan gazdasági existenciát már tökre tett. Emiatt kell késnie az uzsoráról, a szövetkezetekről, a családi otthon védelméről, a tisztességtelen versenyről, a részletületről, a tőzsdejátekéről, a kartelektről, a telepítésről és számos egyéb, a középosztály érdekében égetően szükséges viszonylatok rendezéséről intézkedő törvényeknek.

Másik rendkívül káros következménye a középosztály egységes szervezete hiányának az, hogy alkosson vagy tervezzen bár az illetékes kormányhatalom akármilyen üdvös szociális reformot, a rosszhiszemű érdekeltég mindig talál abban gáncsolni valót és a közvetlenül érdekeltek célzatos megfélemlítésével vagy rosszhiszemű egymásra uszításával a legsürgősebb szociális reformokat is késleltetheti, sőt esetleg meg is hiúsíthatja. Annál kedvezőbb és kényelmesebb alkalma van erre a rosszhiszeműségnek, mert a konkrét adatok hosszadalmas és fáradságos beszerzése és feldolgozása miatt a szociális reformok egyszerre, vagy rövid időközben egymásután nem is válhatnak ismeretsekké, és így az érdekelte középosztálybeliek azok természetes összefüggését és összhangzatos eredményét meg sem ítélik. Például a végrehajtási törvény reformját is késleltette, sőt voszélyeztette az, hogy az érdekeltég nem ítéltette meg ennek és a honesteadról szóló törvénytervezetnek természetes összefüggését.

Ha a középosztályba tartozó elemeknek a konkrét adatok összegyűjtésére és látszólag ellentétes érdekeik kiegyenlítésére valami közös szervezetük volna, a szociális reformok aránylag gyorsan és céltudatosan követhetnék egymást és így valóban preventív intézkedéseként hatnának. Emellett elenyésznének a célzatos rosszhiszeműség okozhata voszedelmek is, mert hiszen a bajok orvoslásának módjait és feltételeit maguk a legközvetlenebbül érdekeltek közösen, egyetértőleg állapítanák meg és így a célzatos megfélemlítésnek és egymás ellen való uszításnak okvetlenül eredménytelennek kellene maradnia. Így a céltudatos, programmszerű védekezési akció a legszebb eredményekkel járhatna, mert ebben az akcióban az állami és

az érd-kelték társadalmi tevékenysége a legüdvösebb harmóniában egyesülne.

A középosztály heterogén elemeinek egységes szervezése törvényes intézkedéssel meg nem valósítható. A törvény a különféle pályákon működőket egy közös szervezetbe be nem parancsolhatja és e közös szerv működési körét sem szabhatja meg. A heterogén elemek közös szervezkedése csak társadalmi uton lehetséges; így azonban sokkal könnyebben, mint ahogyan látszik. A középosztálybelieknek nem kellene tenni egyebet, mint az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és a hivatalnoki egyesületek között oly szerves kapcsolatot létesíteni, amely a különféle érdekek legkitünőbb képviselőiből állva, a látszólag ellentétes, de tulajdonképpen egymásra utalt érdekek összeegyeztetéséről gondoskodnék és az élet különböző tereiről összegyűjtött és összeegyeztetett adatokkal lépne a politikai tényezők elé. Így nyerhet a középosztály védelmét célzó akció céltudatos, egységes szervezetet, amely haladásának, jólétének, sőt existenciájának leghathatósabb garanciája, mert ebben a védelemben az állami és társadalmi működés egymást céltudatosan pótolhatja, kiegészítheti és segítheti.

BELFÖLD.

Nem lesz harmadik vonatpár.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságának ismételt és legutóbbi feliratára a kereskedelemügyi kormánytól most jött meg a válasz. Ez a válasz, miot minden megelődöz könnyen érthető: „gondoskodásom tárgyát képezi...” Szóval a dologból, bár-hogyan is követeli napról-napra a forgalom, a megye és város érdeke: nem lesz semmi. Azaz, hogy talán tavaszra a reggeli gyorshoz csatlakozást kapuuk fölfelé. Lefelé pedig marad minden a jelenlegi csöndös állapotában... De bár aztán megértené e vármegye közönsége, a fölfelé való ut rövidágyások jelentőségét és élti tudna vele: azaz minden hónapban zörgetnie kell a miniszterium ajtaján, mert a jelenlegi közlekedési viszonyaink botrányosak és így tarthatatlanok. A leirat egyébiránt így szól:

A békásfalva—székelyudvarhelyi helyi érdekű vasut menetrendjének javítása érdekében folyó évi május hó 24 én 246. szám alatt kelt felterjesztésére a következőket közlöm a bizottsággal:

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy az a föltevés, mintha Udvarhely vármegye érdekeltségével szemben más vidékek előnyben részesítenének, nem helytálló. A hivatkozott új vonatok bevezetésekor, a melyek közülben is, nem csupán helyi érdekek kielégítésére vannak hivatva, azok miatt semmiféle új építkezést nem kellett teljesíteni és egyébként is, csak a m. kir. államasutakat érintő intézkedésekre lévén szükség, természetesen gyorsabban voltak érvényesíthetők, mint ahol helyi érdekű vasut részvénytársaságok anyagi érdekei is szóhoz jutnak és mérlegelendők.

A 3 ik vonatpár bevezetésének szükségzerű előzményeit képező borenidézések és építkezések dolgában a bizottság nem lehetvén tájékozott, érthető, hogy arra vonatkozólag tett észrevétel merőben téves.

Ezek után még kijelentem, hogy a 3-ik vonatpár mielőbbi bevezetése állandó gondoskodásom tárgyát képezi, de a szükséges boruházások a helyi

érdekű vasut részvénytársaság anyagi érdekeltisége révén, még tárgyalás alatt állanak, melyeknek mielőbbi eredményes befejezésére különben a m. kir. államvasutak igazgatóságát egyidejűleg utasítottam.

Ami a meglévő két vonatpár menetrendjén javasolt módosításokat illeti, közlöm, hogy a 8511. számú vonatnak Héjjasfalván a 603. számú gyorsvonalat való csatlakozásba hozatalát méltánylandónak találtam, és — tekintve, hogy a menetrend változásokat a forgalom rendessége és biztonsága érdekében elvileg lehetőleg az időszakos, nyári és téli változások idejére kívánom csoportosítani — egyidejűleg utasítottam a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy 8511. számú vonatnál kért és ezzel kapcsolatban a 8512. számú vonatnál szükséges szerelvény elváltatást a jövő évi nyári menetrendben érvényesítse.

A 8514. számú vonat menetrendjének kért módosítását ellenden nem találtam engedélyezhetőnek.

Ez a vonat ugyanis, mely évek előtt is a jelenlegi fekvésében közlekedett, egyszer már az érdekeltég kérelmére módosított úgy, ahogy most a bizottság kéri, de rövid idő múlva a bizottság több ízben ismét a régi rend visszaállítását kérelmezte, ami azután tekintettel a forgalom rendessége és a vonatfűzési szolgálattal jobb ellátása érdekében ily megoldás mellett érvényesülő előnyökre is, a folyó évi nyári menetrendben meg is történt. Ha tehát most is a bizottság javaslata értelmében intézkedém, valószínű, hogy a kérelem teljesítése egyértelmű megnyugvást megint nem keltene.

Politikai jegyzetek.

Székhelyudvarhely, okt. 30.

A magyar főváros rövid idő óta világesemények középpontjában áll. A szoros hazai politika kimagasló eseményeitől eltekintve, olyan fontos enuncziációk történtek a budai várból, amelyek megmozgatták az összes hatalmiakat, a Balkán félszigetet pedig egyenesen lázba hozták. Konzekvenciáiban igen fontos, mint alakulnak a viszonyok például Szerbiában és általában az egész Balkánon. Egy fékevesztett és fanatizált csapatnak meggondolatlan lépése ugyanis elegendő volna ahhoz, hogy megbillenjen az európai egyensúly, ami legsúlyosabban Magyarországot érintené. A harcra készen álló Balkán államok tudvalevőleg vélt jogaik megvédésére szállnának harcba, Ausztria az ösbírodalom hegemoniáját védelmezné, a figyelő nagyhatalmak névleg a berlini szerződés megsértése, tulajdonképpen pedig néhány város, főleg Konstantinápoly megszerzése okából indítanák csapataikat kelet felé. Az így támadt nemzetközi bonyodalomban csupán Magyarország nyelné le a békát. A most sürűen forgalomba került bécsi nyilatkozatokból, de már a delegációs ülések során is nyilvánvaló lesz, hogy nekünk az annexióból nincs az erkölcsi, se az anyagi hasznunk, ellenben az Ausztriával fennálló közös védelmi viszonyoknál fogva, háború esetén ránk esnek az áldozatok orosz-lánrésze. A külügyi politika terén ez a helyzet szignatúrája. Igaz, hogy csak esetleg bekövetkezendő tényekről van szó, de ennek az alakulásnak lehetősége olyan közel fekvő, hogy szólanul nem lehet elmenni mellette.

A pluralis választói jog nyomában támadt lármás egy pillanatra eicsendesítették a keleti események. A magyar politikuskok feszült figyelemmel lesik a Balkán események minden fázisát. Jellemző a helyzetre, hogy Schönaich közös hadügyi miniszternek a hadügyi költségvetés során tanusított előzékenységét is ezzel hozzák kapcsolatba. Schönaich tudvalevőleg a paritás kérdéséről szólva, maga is konstataálta, hogy a két állam között még ellentétek vannak, de azt is hozzátette, hogy ezek rövidesen meg fognak szűnni. Ha eltekintünk attól a kapcsolattól, melyet e kijelentés és a Balkán események között a rémlátók felfedeznek, őszinte örömmel nézhetünk a jövő elé. Alkotmányos jogainkat eddig nem igen respektálták odaát, s ha ilyen hangokat hallunk a Lajthán tülről, akkor első gondolatunk nem lehet más, mint hogy az opportunus politika lassan-lassan megtermi gyümölcsét, más szóval a politikai szekér jó nyomra jutott.

A most folyamatba levő szociális forrongásban az mindenestre megnyugtató érzés.

*

A városok reformjának régóta hangzott, de ólomlábban járó mozgalmában egy jelentős lépés történt. Megalakult a városok szövetsége, mely célul tűzte ki az összes városok egyesítését a városokat közösen érdeklő célok kivívásában. Eddig csak 39 város lépett be a szövetségbe, de az első lépés megtörtént, s nyomában feltétlenül a sikerek virága terem, amely még a konzervatív hajlamú városokat is bele fogja majd venni a meginduló mozgalom áramlatába.

És erre az összetartásra nagy szükség van. A városoknak ma talán legnagyobb szerepük van az állami életben. Nemcsak közgazdasági politikai fejlődés is függ a városok fejlődésétől, de a modern élet legbiztosabb alapja: a művelődés, a kultúra csak a városokban fejlődhetik ki igazán.

A városi élet elkerülhetetlenné teszi, hogy a kultúra ne csak befogadtassék, hanem hogy intézményei, vívmányai mint mindennapi élet-szükségletek a város és népe számára követeljenek. A kultúra pedig felvilágosodást hord, megismerést terjeszt az élet erői közt egyensúly-rendezést tart, az egyének és a közösségek értékét újból rendezzi, s ennek a rendezettségnek tudatát adja meg a polgárnak. A városi polgár kélturtenyező, a kultúra befogadója és kisugárzója. Ha talán magában nem az: az a községben. A város a megismerés, a felvilágosodás, a polgári öntudat vára.

A magyarországi városok jórésztében sikeresen érvényesül az ő igazi természetük. Egy-egy vidéknek kulturaközpontjai ők, bármily gyengébbek is kulturintézményeik. És azt is látjuk, hogy városainkban egyre jobban érvényesül a polgári öntudat. Városaink tehát alkalmasoknak bizonyulnak rá hogy a polgári Magyarország erősségei legyenek, hogy abban a munkában hatékonyan részt vegyenek, amely az országban a hatalmat és irányítást a polgári gondolat valóinak akarja áttartani. Ez a gondolat a magyar állami gondolat. A magyar állam nem lehet más, mint polgári állam. Csakis ebben az államban egyenlíthetők ki az egyenlőtlenségek és lelkesíthető minden állampolgár az államhoz való ragaszkodásra.

A mi városainknak tehát meg kell szerezniök a maguk számára mindazokat az eszközöket, amelyekre annak a misszióknak végzésében szükségük van.

Egy tárgy: 1 1/2 másodperc.

A törvényhatósági bizottság közgyűlése.

Székhelyudvarhely, okt. 26.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága világrekordot ért el az ügyek elintézése terén: másfél óra alatt közel négyszáz tárgysorozatra felvett ügyet intézett el. És a negyészáz pont között volt egy egész vármegye költségvetése, pótdónak névszerinti megszavazása, szabályrendelet létesítése, tisztviselők eskübevétele, átiratok, feliratok, leiratok nagyszámban, vagy száz közügy számadása — és mindez kérem rövid másfél óra alatt le lett tárgyalva, meg lett állapítva, el lett fogadva.

Eláll az ember szeme-szája, ha ezt a nagy egyetértést, a közügyek ilyenért való kezelését látja. A tárgy címét jóformán el sem is olvasta az előadó, már elfogadtatott. Hadd jöjjön a következő tárgy, s ha így sem megy elég gyorsan, komaszáljunk, így aztán a tárgy címét sem kell elolvasni, e el lehet fogadni a javaslatokat — en gros. Így történt aztán, hogy a 391 tárgyból álló tárgysorozat, melyhez egynegyed tízór kezdettek, már 11-re le volt tárgyalva, mehetett a tisztelt bizottság — villásregelizni.

Hát bizony itt baj van; mert baj az, hogy az a testület, mely a közügyek vezetésére, ellenőrzésére van hivatva, stoikus fásultsággal viseltetik az ügyök iránt: minnek cselekedni, minnek dolgozni, minden úgy van jól, ahogyan van. Háromszázkilencvenegy tárgy és három fozszólalás! Egy ebből szolt — bocsnat — a vármegye üreztékének, egy tárgyalatlan volt és egytől a szó megvonatott. Biz ez gyenge eredmény és a tepedés képét hordja magán. Így az

Yildiz-kioszkban sem kezelik az ügyeket. Mikor ezt az érdeklődést kifogásoljuk, az nem azt teszi, mintha az ügyek nem volnának előkészítve úgy, ahogyan a legmegfelelőbbek, — erről gondoskodott az állandó választmány; hanem igenis szükséges az, hogy benn a plenumban tisztázódjanak azok az eszmék, melyek az egyes ügydarabok elintézésének okát világítják meg, hogy az okozat a bizottság minden tagja előtt érthetővé váljék és teljes megnyugvással legyen elfogadható.

A gyűlés lefolyásáról részletes tudósításunkat, mely még a jelenvot bizottsági tagoknak is helylyelközzel ismeretlen dolgokat tár fel, a következőkben adjuk.

Az elnököt meghívják.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága okt. 26-ikán tartotta folyó évi második rendes közgyűlést a tagok érdeklődése nélkül. Alig 60—65 bizottsági tag verődött össze, s ez is jórészt csak a pótdó megszavazását várta be, s aztán, mint ki jól végezte dolgát, odébb állott. Pedig a bizottság tagjainak kedves meglepetéssel szolgáltak: a terem teljesen fűtve volt, sőt, hogy a hangulat a pótdó megszavazása irányában kedvező legyen, egyik kedélyes bizottsági tag a villamos lusztereket is felgyújtotta. Legelőbb a vidéki tagok is megilthatták, hogy hogyan nézne ki a közgyűlési terem — este. Azonban a villamos fény csakhamar kialudt, hogy annál nagyobb legyen a csillogó fény és a szürke munkanap közt a kontraszt.

Kilencz óra jóval elmúlt már, amidőn dr. Sebesi János alispán hivatkozva az ősi szokásra, indítványba hozta, hogy a főispánt a gyűlésre bizottság hívja meg. E bizottságba javaslatba hozta Daniel Lajos elnöklete mellett Sándor Mózes, Máthé Pál, Bakk Albert és Jedy Tamás bizottsági tagokat, akik nyomban tisztelegtek is a főispánnal.

Ugron Ákos főispán zajos órváció közben foglalta el az elnöki széket, szivélyes szavakkal üdvözölve az egybegyűlteket. Dr. Pál Árpád főjegyzőnek a napirendre tett javaslatának elfogadása után, nyomban áttérték a tárgysorozati tárgyak tárgyalására.

A költségvetés s a pótdók.

A vármegyei háztartási pénzalap 1909. évi költségvetését 206,929 K 54 Ft. szükséglettel ánapították meg, vagyis mintegy 20 ezer koronával több összegben, mint amennyit az idei költségvetés szükségleteként a belügyminiszter jóváhagyott. A szükségletnek ezt a nagyobbodását az egyes tisztviselők magasabb fizetési fokozatba jutásán kívül ugy do'ogi, mint személyi kiadások okozták. A megyeház világítására és épületjavítására irányoz elő elsősorban nagyobb összegeket a költségvetés. Aztán az oklándi járásban egy szolgabírói s egy díjnoki állásra, a másik két járásban egy-egy díjnoki, a főispáni hivatalnál egy írodatiszti és a megyei fogháznál egy börtönfelügyelői állás szervezésére vesz fel megfelelő fizetéseket és lakpénzeket. Egyebekben megtartja a régi költségvetés kereteit.

A vármegyei tisztviselők nyugdíjalapjának 1909. évi költségvetésére nézve már közzöltük egyik korábbi számunkban a megyei állandó választmány javaslatát. E javaslat szerint a mutatkozó 30400 koronájú deficit fozdőzésére csak 7 százaléknyi pótdó nyujt kellő alapot. Miután azonban a vármegyehez építésére a törvényhatóság már 3%-ot régebben kivetett, így törvény szerint még 2% kivetésre van joga, s a többit csak törvényhozási felhatalmazás esetén veheti ki. A közgyűlés tehát úgy döntött, hogy a 2%-os pótdót most feltétlenül megszavazta, a többi 5%-ot pedig egyrészt a törvényhozási felhatalmazástól feltételezetten, s illetve attól függően ajánlotta meg, ha a belügyminiszter a nyugdíjalap támogatására államségi nem adna. Természetesen azt is elhatározta a közgyűlés, hogy egytűttal az államségi megadásáért indokolt fölterjesztést tesz a belügyminiszterhez.

A megyeházépítési pénzalap 1909. évi költségvetését teljes az előző évi költségvetés keretében állapította meg a közgyűlés. Az alapot terhelő kölcsön törlesztésére pedig ezuttal is megállapította az eddig is kivetett 3% pótdót.

A községi és körjegyzők 1909. évi fizetésének kimutatását is a mostani közgyűlés állította össze. Eszerint a jegyzők fizetéséhez a pénz összege 99998 korona, melyből 40446 koronát viselnek a községek, s 59552 koronát az állam. Ez a kimutatás még a belügyminiszter jóváhagyása alá terjesztődik; ám-bár ez csak formális, mert a jelzett összegek az előző évi kimutatások kereteiben maradtak.

Alispáni jelentés és a többi.

A hivatalos előterjesztések során előadnak az alispán tette meg az elmulrt félévéről szóló jelentését. Felserolta, hogy a közbiztonsági állapotok tekintetében zavarok nem fordultak elő. Mindeközbe a homorodalmási tagosításnál kellett állandó csendőri kényszerrel gondoskodni, mert a falu népe folytonosan forrongott a tagosítás miatt. A vármegyei tisztikarban az áprilisi közgyűlés óta lényeges változás nem történt. A főszórázás és utóállítások rendben folytak. Nagyobb méretű elemi csapás nem volt. A kivándorlás az Amerikából jövő jó hírokról újból megindult. A közegészségügyi állapotokban bizonyos kedvezőtlenesség mutatkozott, egyébként pedig a belügyminiszter rendelőtára az alispán széles mértű intézkedéseket tett a kolera elleni védekezés koresztályvitelében. Közti ügyekben az állami és törvényhatósági utak kedvező állapotának feltüntetése mellett megemlítette az alispán, hogy a vicinális utaknak közmunkával való intenzív kifejlesztését törve vette. Végül az árvaszék működéséről szóló jelentés után örvendetes jelenlegként meg fogozta az alispán, hogy a vízmosások helyek megkötésében az egyes községek kezdenek figyelemre méltó alkotások készítenet tanusítani. A jelentés befejezésül maga és tisztviselőitársai részére a törvényhatóság bizalmát kérte az alispán, mely kérésre a jelenlevők éljenzéssel vették tudomásul a jelentést.

A további hivatalos előterjesztések közt a másoknál osztlly kereseti adó mérséklésének az ügye is szerepelt abban a vonatkozásban, hogy e mérséklés miatt a községi háztartások zavarba jutottak. Ugyanis a községek lakóinak nagy zöme így az állami egyenes adó fizetésétől mentes lett, s ezzel egyuttal a községi pótdadó alapja is lényegesen csökkent. Ekként a községi háztartás összes szükségleteit az állami adózásban benyommaradt lakosságok kell vizelni, ami erre az egynehány emberre a pótdadó százalékának immoza emelését jelenti. Az állandó választmány javaslataira tehát elhatározta a közgyűlés, hogy e végzetes állapotok megelőzése végett a községi pótdadó minimumának megállapítására kér intézkedést a minisztertől. E minimumokat az állami adótol mentesek is fizetnek, s ilyesmire az 1886. XXII. t. c. z. 130. § a értelmében még a napszámok is kötelezhetők; annál igazságosabb lenne tehát, hogy e törvényalkotás megfelelő kiterjesztésével a kisbirtokosok is hasonló szolgáltatásokra kötelezve legyenek.

Az árvaszék előterjesztésére a községi gyámügyi közigazgatás érdekében is intézkedett a közgyűlés. Az árvaszék ugyanis panaszos állapotként kifejtette, hogy részint a rendszeres ellenőrzés hiánya miatt, részint a közgyámok banyagsága, vagy járatlansága következtében a községekben nem tudnak érvényesülni az árvaszék rendelkezései. A közgyámokban rejltó hibát még tetézi az az organikus baj, hogy az ő hivatalos állásuk inkább nyilg a viselőjükre nézve, mert kellő fizetéssel niocsenek állatva, csak felelősséggel. Emiatt a közgyámok az állásukat igyekeznek mibamarabb otthagyni, s így a valamennyire begyakorolt egyént is rövid időközben járatlanul egyén váltja fel. Tehát a közgyámok járatlansága folyton ismétlődik, nemhogy fokozatosan szűnne és helyes hivatali működés felé törekednék. Ez állapotokkal szemben a törvényhatóság a belügyminisztert kéri fel megfelelő intézkedésekre. Egyuttal azonban kimondotta azt is a közgyűlés, hogy a községi gyámügyi közigazgatás ellenőrzésére gyámhatósági megbízottakat fog kirendelni, akik főszolgabírói hatáskörrel járnának el a gyámügyekben. Utasította is jelen alkalommal a közgyűlés a főszolgabírákat, hogy a vidék értelmisége köréből olyan egyéneket ajánljanak, akik a gyámhatósági megbízottak szerepére alkalmasak és azt hajlandók elvállalni.

Péter Károly lemondásával az alsósófalvi kerületben, Daniel Károly halálával a szentgyházasfalvi kerületben egy-egy törvényhatósági tag helye megüresedett. A közgyűlés ezek botöltése végett november 14-ére tűzte ki a választást, s az előbbi kerületbe Szász Dánielt, az utóbbi kerületbe dr. Demeter Lőrinczet küldte ki választási elnökül.

A hivatalos előterjesztések közt került sor Bonczai István abrudbányai lakos kérésére is, ki Székelyudvarhelyre egy harmadik gyógyszerértér felállítását foglalomdott. Sokan hitték, hogy ez a kérdés vitát fog kelteni. Azonban az állandó választmány javaslata minden ellenmondás nélkül koresztültment a közgyűlésben, s e szerint az illető kérésről a pártolást megtagadták. Az indok erre az volt, hogy a város ez idő szerint még nem fejlődött oda,

hogy egy harmadik gyógyszerértér fonnartását is megtudja birni.

Szabályrendeletet is hozott ezek után a közgyűlés az automobil-közlekedésről. A szabályrendelet a gépkocsi szerkezetére, vezetőjére, motortbeszegetőre, a közlekedésének egyéb módjaira nézve ir elő részletes rendelkezéseket. E szabályrendelet elfogadásán kívül azt is elhatározta a közgyűlés, hogy a gépkocsival való közlekedés általános szabályozására kéri a kormánytól, mert ilyen ügyekben csak általános intézkedések válhatnak be célszerűen.

A községi ügyek nagy tömegének, körül-belül háromszáz aktának letárgyalása után elhatározta a törvényhatóság, hogy Sopron városának a közegészségügyi törvényjavaslat tárgyalását sürgető feliratára maga is pártoló feliratot intéz. Ez a határozat ama szempontból is fontos, hogy a törvényjavaslat a községi gyógyszerterek intézményét is kezdoményozzi, ami az egyes városok jóvedelmének omolésára szolgál, de ami egyesok részéről nagy ellenzésre talál. A törvényjavaslat sürgetése ez ellenzés ellenalyozására is akar szolgálni.

A középirtokososztály vételme.

Másik fontos felirat volt a Háromszék megyéé, mely a középirtokososztályi hathatós védelme érdekében törvényhozási intézkedéseket kéri a képviselőháztól. A magyar társadalom helyzetéből fakadó, igaz és okos érvelésű felirat egész terjedelmében a következő:

Mélyen tisztelt Képviselőház! Szilárd hitünk és megdönthetetlen meggyőződésünk, hogy a történelem igazságtalanságai a jövő életnek legbiztosabb utmutatói. A mult eseményeiben találjuk meg legkönnyebben az iránytűt a jövőre és a közérdeknek akkor is nagy szolgálatot teszünk, ha a mult eseményeiből tanulságot merítve, a jövő fejlődésének helyes irányára rámutatunk.

A műveltetek története azon kétségbevonhatlan igazságot tárta elénk, hogy a nemzet fenntartó elem mindenütt a középosztály. Azon nemzeteknél, a melyeknél erős középosztály van, a létfenntartás szilárd alapokon nyugszik és a jövő fejlődése biztosítva van, de a hol a középosztály gyengül és satnyul, ott a nemzet ereje vész és ha a nemzet gerince és ereje a középosztályi tönkrement, akkor már az egész nemzet elpusztult. Magyarországon kereső népességének tulajomótöbbsége földmiveléssel foglalkozik és ezen élet-hivatást betöltők között találjuk hazánkban középosztályunknak értelmiség, vagyoni és szellemi függetlenség tekintetéből legjelentékenyebb részét. A középirtokos elem nálunk a történelem tanúsága szerint, fényes hivatást töltött be az állami élet terében nemcsak döntő hanem többnyire vezető szerepet játszott és ha a haza vesztélyben volt, mindig, ezért tudott a hazának szolgálatot tenni és e szerencsés helyzetét, nemis tulajdonain kívül első sorban annak köszönhetette, hogy vagyoniilag másra nem szorult.

Ma a helyzet sajnos, megváltozott. A hajdan virágzó, fényes mult középosztályunk a modern korban kifejldött óriási versenyben az előre haladónak nem tudott lépést tartani a sokkal előnyösebb viszonyok között levő többi társadalombeliekkel és más foglalkozásuakkal. Különösen észlelhető volt a középirtokos osztályunk a versenyképességnek csökkenése és ebből kifolyólag az abszolút és relatív hátramaradás egyaránt, a mult század utolsó évtizedében. Ezen idő óta az állandóság jellegével beköszöntött rossz természetű viszonyok a mezőgazdák érzékenyen érintették és ezek között a középirtokost suttották leginkább, mert vele a szerencse a legmostohább bánt el. Őt olyan csapások is meglátogatták, a melyek a többi földmivelőket vagy kikerülték vagy csak alig érintették; ezek a munkás és a cseléd hiadók. Minden kétséget kizárólag a kisbirtokos és a földmivelő paraest, kik birtokukat nagyobbára saját maguk neveik, az említett hiányt inkább csak hallomásból ismerik; a latifundiumoknak boldog tulajdonosai pedig nagy vagyonokkal rendelkezén, minden bizonyon, így a munkás és cseléd miszerint is könnyebben utuleszik magokat, mint az összehasonlíthatatlanul csekélyebb vagyonu középirtokosok.

A legfájdalmasabb pedig az a körülmény, hogy a középirtokos osztály létezéséről, érdekeiről felkarolásáról mindenki megfeledkezett, mintha ez az elem a hazának mostoha gyermeke volna! Ugy törvényhozásunk, bár a jelen képviselőházban a középirtokos osztály elég kedvező számarányban van képviselve, mint utóbbi kormányaink, közéletünk vezető és irányító tényezői már évek hosszú sora óta társadalomunknak csaknem minden csoportját aai gondoskodásuk tárgyává tették, csupán a középirtokos elem érdekeit hagyták figyelem kívül. A kis ember és kis existenzia védelme divattá lón, az ipar és mezőgazdasági munkások védelme nagyjelentőségű törvényekkel biztosítva van, a hit bizonyománnyok és a holt kéz tulajdona még mindig fenn áll, bár fontos és közismert szociális érdekek ezeknek megszüntetése mellett érvelnek. Ezzel szemben a középirtokos

elem egy a törvényhozás, mint a magas kormányok részéről támogatásban istápolásban nem részesül!

Döledeznok a régi udvarházak, repedeznek és omladoznak a nemzeti kuriák, sok helyen a szél hívít be a rozoga ajtón, ablakon és akárhány dicső előnek vagyona, birtoka a gyámoltalan utód kezébe rouccsá lett! Ha ez így halad tovább, akkor nem mossza leess az az idő amikor már csak a szép mult és volt középirtokos osztály történelmi emlékei merengbetűnek.

Nem! az így nem mohot tovább! Meg kell menteni, a ki még megmenthető, mert ezzel a hazát mentjük meg. Ne feledkezzünk meg azon kötelezettségekről, a melyekkel a jövő nemzedéknek tartozunk és ne kövessünk el olyan bűnöket, amolyékról utódjaink átkokat szórhatnak ránk!

Mélyen tisztelt Képviselőház! Háromszék vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 17-én tartott ülésében 418 jegyzőkönyvi pont alatt Béli Pál vármegyei főjegyző indítványára a középirtokos osztály védelmét vévén tárgyalás alá, a font olóre bocsaóttak után, őszinte hódolattal fordul a mélyen tisztelt képviselőházhoz. Meg vagyunk győződve arról, hogy a mélyen tisztelt képviselőház, mint a törvényhozás factora tudja és érzi azt, hogy közreműködésének szűkeége nál áll elő és jelenben erős bitűnk, hogy az előadottaknak igazságától át van batva.

A pusztulásnak indult középirtokosok a védelemre roá van szorulva. Ezért alázatosan kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy kegyeskedjék jövőre törvényhozási intézkedésekkel a középirtokosoknak érdekeit támogatni, még pedig minden hozandó törvényben éppen olyan mértékben, miként a többi társadalombeliek és más foglalkozásuak. Különösen pedig mély tisztelettel kérjük, hogy méltóztatson odahatni, hogy esetleg beszerzendő statisztikai adatok figyelembe vételével a középirtokosok helyes megoztlása, állami támogatással a pusztulásnak indult középirtokosok reconstituálása, az eladósodott középirtokosok hitelviszonyainak országosan eszközlendő rendezése továbbá olcsó hitel nyujtása, a középirtokosok adósságainak konvertálása, mezőgazdasági munkásoknak közvetítése, a helyi viszonyokhoz képest a legsürgősebb gazdasági időben katonai erőnek mezőgazdasági cselokra való rendelkezése alá bocsaása és más ezen kérdésekkel rokon eszmék törvényhozásiilag szabályoztassék.

A közgyűlés egy határozott, hogy hasonló tartalmu felirattal fogja támogatni a testvérmegye felirátát.

Ezután még dr. Kovácsy Lászlót és Szentkirályi Andort hatalmazta fel a közgyűlés a kihágásokban való önálló bíraskodásra. Továbbá jóváhagyta Székelyudvarhely város települési szabályrendeletét, s Riemer Gusztáv kérésére a „Hargitaliget gyogyforrás“ területének a nevét „Hargitaliget“ névben megállapította.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

HIREK.

Székelyudvarhely, nov. 1.

Halottak napján.

Irtá: Herczeg Ferencz.

Kérlek, kedves olvasóm, ne dobd el bosszusan ezt a lapot, hanem szenvedd el néhány perczig a kellemetlen érzést, melyet a keserű és megszegyenítő igazságok foszgetése jár.

Hatalmas tüntető menet vonul ol lelki szemoid előtt. A tüdővésztesok tüntető meute. Nyolcvanezer ember, a kinek szemében már ott vibrál a halálos félelem. Órákon át látod őket vászorogni és a rettenetes menet még sem akar véget érni. Fakó arcu, horpadt mellű parasztek, kiknek sovány válláról oly furán lóg a czifra szür. Elaszott úriemberek, a kik fázva vouják össze prémes kabátjukat. Munkásemberek, a kik erőtellenül vonszolják maguk után a nehéz cskányt. Azután a huszesztendősök soroel! A fiatal leányok, a kik menyasszonyi ruhába öltöztek és rémüldözve kaczerkódnak a halállal. A nyurga fiuk, kiknek szivében forró vgyak lobognak és kiknek arca eltorzul a félelemtől.

A mit a hatalmas állam nem tud megcsinálni, azzal megpróbálkozik a gyöngö társadalom. A József Szanatorium Egyesület mogragadó hével, bámulatos szivósággal harcol az alattomos ellenséggel. Vezető emberei fáradhatatlanul tervezgetnek, irnak, szónokolnak, izgatnak, kérélelnek és koldulnak, hogy felrúzzák közömbösségéből a társadalmat.

A szives olvasó most már tudja, hogy cikkom tulajdonképpen reklám-cikk akar lenni. Valóban az. Az életnek szoretnék reklámot csinálni a halállal szemben. A remények, a verdtények a csüggedés s az árnyék princípiuma ellen. A Szanatorium Egyesület egy megkapalon gyöngéd ötlete adta kezembe

a tollat. Felhívást tesz közzé, melyben azokhoz fordul, a kik halottak napján virágot tesznek kedveseik sírjára. Ha mindenki csak egy virágzállal kevesebbet fon koszorújába és az egy virágzállt árát elküldi az egyesületnek, akkor megígéri, hogy megmenti ezer tüdőbeteg ember életét.

Az onyészetet állítani az élet szolgálatába, a halottak napját a reménység ünnepevé avatni: gyönyörű gondolat. A ki valaha már végig szemlélte és végigszenvedte egyik kedvesének lassu elsovadását, a kit tehetetlen fájdalommal töltött el egy ifjú élet koral elhamvadás: az meg fogja érteni a Szaatorium Egyesület szövegét. S a ki megérti, az hozzá fog járulni a nemzet szégyenfoltjának letörlesztéséhez. A József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesület címe (Budapest, IX., Lónyay-utca 47.)

A farczádi hus behozatal.

— Hozzászólás. —

Az Udvarhelyi Híradó folyó hó 25-iki számában A vágatási törvény következményei című cikk, tényleg Székelyudvarhely város és vidéke közönségét közel érdeklő fontos kérdést tárgyal, a mennyiben nagyra káros volna Udvarhely és vidéke polgárságára nézve, ha a farczádi sertésbus árusítás a heti és országos vásárokon (október 15-től április 15 ig) és idők óta szokásos gyakorlata megszűnnék. Ez inkább a fogyasztó közönségre, mint a farczádiakra volna nagy csapás.

Azonban a földmívelésügyi miniszter 54300/908. számú, a husvizsgálati egységes rendezéséről szóló szabályrendelete ezen husárusítást nem szünteti meg, sőt a mennyiben az időszakra nézve korlátozást nem tartalmaz, jövőre a farczádi sertésbus éven át árusíthatnak sertésbus Székelyudvarhely város piacán.

Idézett rendelet 1—9. §-ai azon községekre nézve, melyek ez idő szerint megfelelő vágóhíddal nem bírnak, 5 évet tűz ki vágóhíd építésére, de több község közös használatra építhet közös vágóhidat is. Tehát az illetékes hatóság ezen az alapon Farczád község előjáróságát egyszerűen figyelmeztesse arra, hogy miután ez ideig is a busadóval együtt a husvizsgálati szemlediját is fizette, az által, hogy Székelyudvarhely városba csatlakozik, a vágóhíd használatát tekintetében semmi költség szaporításába nem kerül. A fent érintett új rendszabályok is megfelelnek, ha a farczádiak az árusítás bocsátandó sertéseket a székelyudvarhelyi vágóhídon vágják le s a vágóhíddal közeli egy husfeldolgozót (hentes műhelyt) közösen létesítenek s így, hogy a sertések a városi állatorvos által előállapotban, valamint leolésuk után is szakszerűen vizsgáltnak és szabályszerűen bélyegzetnek — ezen hentes áruk és sertésbus, akár egy helybeli hentes cikke, Udvarhely piacán a heti és országos vásáron minden akadály nélkül áruba bocsájtathatók.

Csakis így oldható meg a farczádiak bus- és kolbásznomú piaci árusításának kérdése, mert a földmívelésügyi miniszter ezen, a belügyi és kereskedelmiügyi miniszterekkel egyetértőleg és a szakkörök meghallgatásával hosszas tárgyalások után hozott 54300—908. számú rendeletét nem fogja megváltoztatni, de arra szükség ezen esetben nem is forog fel. Nem, mert annak betartása csak annyi költséggel jár, hogy a farczádiaknak egy husfeldolgozó helyiséget kell létesíteni, melyből egy-egy farczádi hentesre — tekintettel azon körülményre, hogy 30-an vannak — egyre oly kevés költség esik, mely azon előnyből, hogy jövőre majdnem az egész éven át gyakorolhatják a bus és kolbásznomú piaci árusítást, nagyon hamar visszatérülne. Az új vágatási rendelet szigorú betartása közgazdaságtudományból, mindegyes polgár érdekében hozatott és azért csak elismerés illoti a kormányt.

Dorner Béla kir. gazd. intéző, felsőmagyarországi utjáról visszaérkezett és átvette hivatalának vezetését.

Polgármesterek gyűlése. A rendezett tanácsú városok polgármestereinek országos egyesülete e héten tartotta alakuló közgyűlését Budapesten. A gyűlésen Székelyudvarhely város részéről **Gothárd János** polgármester vett részt. Az egyesületbe eddig belépett 39 város, 67 polgármester, 471 városi tisztviselő és 8 országgy. képviselő. A gyűlésen **Osváth Andor** esztergomi főjegyző bemutatva azt a terjedelmes memorandumot, a melyet az immár megalakult egyesület legközelebb benyújt a kormányhoz ez új városi törvény mielőbb való megalkotása dolgában. Többek felszólalása után a közgyűlés a memorandumot magáévá tette. A városok segélyezésének és a városi tisztviselők illetményeinek rendezése dolgában a

közgyűlés kérni fogja a kormányt, hogy az összes városoknak állami feladatok végzéséért járó kárpótlás fele osztassék fel a városok között, a másik fele pedig jussan azoknak a városoknak, a melyeknek 50 százaléknál nagyobb pótdíjig van, még pedig a pótdíj nagysága szerint. Elhatározta végül a közgyűlés, hogy a városi tisztviselők fizetésrendezése dolgában törvényjavaslat benyújtását fogja kérelmezni a kormánytól. E szerint a városi tisztviselők olyan fizetési osztályokra volnának osztandók, mint a vármegyei tisztviselők. Hogy pedig a városok ezt a törvényt végrehajthassák, a jövő évi állami budgetbe felvették két millió koronából megfelelő előleget fognak kérni.

Egyházkerületi közgyűlés. Az erdélyi református egyházi kerület világi elnöke, **Bánffy Dezso** báró főgondnok az idei rendezési közgyűlést nov. hó 7. és következő napjaira hívta össze. A közgyűlés a nagyfőntosság tárgyakra való tekintettel rendkívül érdekesnek és látogatottnak ígérkezik.

Memento mori . . . Amint oljó november gomolygó ködével, mely mint egy végtelen gyászfátyol borul rá az enyésző hirtetűre, a kegyeletnek valami megmagyarázhatatlan érzete száll az emberi szivekbe. Mintha azokon a ködfelhőkön túl azokra világió lelkei integetnének felénk, akiket egykor ismertünk, szerettünk, azután özönöz zokogva eltemettünk. Özön zokogva, mert a saját fájdalomainkat sirattuk s nem örvendünk annak, hogy ismét egygyel több azoknak száma, akik megszabadulva az élet verejtékes küzdelmeitől, most már igazán boldogok. Örökre boldogok . . . Halottak ünnepe van. Valami vouz a hantok felé, melyek alatt porrá vált szereteteink pihennek. Egy percze elmúlnak az élet vásári zajának komédiája s az emberek ezrei bucsujárásra indulnak a temető felé. A temető felé, ahol virágok, koszorúk özönöz borul e napon a hantokra, ahol kigyul a mécsesek sárga, kandalláberek kísértetiesen lobogó világa. A temetőn kívül zug az élet. Az emberek sietnek, hisz oly rövid időre annyi tervet szövöget, bontogat a lélek, Gyorsan, előre, a cél messze van! És mily kevés, aki eléri . . . De mindenki remél és siet. Felvirrad a csendes boldogulni szomorú nünöpe; akik a létharczabán egymást üzik, egy pillanatra megdöbbenve megállanak. Ma virágokkal borítanak be mindenütt a mécsesek halvány fényei világítják be az elhagyott temetőket. Holnap aztán csendes léz oda benn minden, míg ide künn foly tovább a lézás küzdelem, végnélkül szakadatlan . . .

Intézeti ünnepély. A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium ifjusága f. hó 5-ikén a magyar ifjuság védszentjének, Szt. Imre herczegnek emlékére iskolai ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Népdal egyveleg előadja az ifj. zenekar. 2. „Szt. Imre herczeg“ Dr. Dombi Márktól. Előadja **Gáspár Tivadar** VIII. o. t. 3. „Bucus“. Dr. Eötvös Beleznyától. Előadja az ifj. énekkar. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: **Embery Kálmán** VIII. o. t. 5. „Az ezüsfátyol legenda“ Váradi-Révától. Előadja: **Gaal Alajos** VIII. o. t. Zongorán kíséri: **László Alfréd** VI. o. t. 6. „Szülőföldem“. Erődy Ernőtől előadja az ifj. énekkar. 7. „Szt. Imre csókja“ (Vig legenda) szavalja: **Révly Andor** IV. o. t. 8. Ludole: játsza az ifj. zenekar. Az ünnepély kezdete d. e. 11 órakor.

Háziipari kiállítás. A segesvári karácsonyi háziipari kiállításon, mely decz. 6-ikán nyílik meg, a következő díjak lesznek kiosztva: a) háziipari díj lesz: I. díj 50 kor., II. díj 30 kor., III., IV., V. díj 25—25 kor. b) kézműipari díj: I. díj 50 kor., II. díj 30 kor. III. díj 25 kor. Azonkívül oklevelek is adhatnak ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter **Császár Géza** székelyudvarhelyi kir. törvényszéki irodaigazgatót jelenlegi alkalmazása helyén a XI. fizetési osztályba irodaigazgatóvá nevezte ki.

Szövőgyár részvénytársasági alapon. Mint jelentették a Barcsay Károly és társai szövőgyár, hogy üzemkörüket tetemesen megnagyobbítsa, részvénytársaságá alakul át, amely esetre a kereskedelmiügyi miniszter egyelőre 20 szövőgép adását már kilitátsa is helyezte. Az alapítók e célból 25 ikén tartott értekezletükön a részvénytársaság alapítását „Barcsay Károly Székelyszövőgyár Részvénytársaság“ czég alatt kimondották. A részvénytársaságot 150 ezer korona alaptőkével létesítik, s e célból 750 drb egyenként 200 korona névértékkel kiállított részvény jegyzésére hívják fel a közönséget. A kibocsátott alapítási tervezetet a következők írták alá: **Ugron Ákos**, **Dr. Sebestyén János**, **Dr. Paál Árpád**, **Solymossy Endre**, **Flórián Kristóf**, **Gábor Márton**, **Gothárd János**, **Gróf Mikos János**, **Dr. Valentisk Ferencz**, **Dr. Mezei Ödön**, **Dr. Imreh Domokos**, **Szó Gáspár**, **Riemer Gusztáv**, **Csillag József**, **Barcsay**

Károly. A részvényjegyzés határideje f. évi deczember 31-ike. Jegyzéskor a jegyzett részvények névértékének 10%^{on}, az alakuló közgyűlésen pedig jegyzett részvények 20%-a és 2 kor. részvényként az Udvarhelymezei Takarékpénztárba befizetendő. A szép reményekre feljogosító vállalat részvényei a közönség körében bizonyára nagy keresletnek fognak örvendeni, annyal is inkább, mivel a keresk. kormány is kilitátsa helyezte a vállalatnak nemcsak gépekben való hathatós segélyezését, de részvényjegyzéssel is annak létrejöttén munkál. Ez pedig mindenesetre garancia a jövőt illetőleg.

Uj gazdasági szakértők. **Darányi Ignác** földmívelésügyi miniszter Udvarhely vármegye területére **Daniel Lajos** vargyasi, **Ferenczy Gyula** és **Szabó István** udvarhelyi lakosokat jelölte ki gazdasági szakértőkül.

Az Agrár-takarék igazgatója, Fekete Manó, három évi itteni buzgó működése után, — mely idő alatt egyenes, őszinte modorával, őnzetlen készségével számos jó barátot és tisztelőt szerzett, — Marosvásárhelyre távozott, hol az Agrár-takarék fióktintézetének felügyelői teendőivel bízott meg. II-lyét **Reiner Ferencz** igazgató foglalta el.

Gyümölcsfa ojtványok eladása. Udvarhelyvármegye gyümölcsfatanélesztése és emelésének előmozdítása czéljából **Fás Gyula** kir. erdőmester közhírre teszi, hogy a székelyudvarhelyi állami gyümölcsfaiskolából a következő faju 3 éves nemessített gyümölcsfa ojtványok lesznek jövő 1909. év tavaszán kiadók: **Körték:** Császárkörte, Diel vaj, Téli eszperes és Nyári Kálmán körte. **Szilvak:** Besztercezi oltott (horgas magu), Zöld ringlő és Biondeck korai. **Községes dió** vékonyhaju. **Mogyorók:** Hallei óriás, Band, Gubeni és Piros Lambert. Az első osztály ojtványok ára 60 fillér, a második osztályú és gyökere mogyoró 30 fillér. Lelkészeknek, körjegyzőknek továbbá módosabb földmives kis gazdáknak saját céljaira 33%; községi tanítóknak és szegénysorú kisgazdáknak 50%; községeknak és közbirtokosoknak pedig költségek felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott földmívelésügyi miniszteriumhoz címzett kérvényekre 50—75% árkedezménytel. Előjegyezhetni az 1900. év tavaszára folyó 1908. év deczember 15 ig.

Korcsolyaegyleti gyűlés. A Korcsolyázó egyesület választmánya a múlt vasárnap látogatott ülést tartott. A választmány az alapszabályok értelmében, intézkedett új tagok felvétele tekintetében, s megálapította a tagsági díjakat a múlt évi szerint. A közgyűlés idejét nov. 8 ikára tűzték ki, míg azamatások felülvizsgálatára **Szobotka Rezső** és **Persian János** kiküldettek, ugyazintén ugyancsak bizottságot küldettek ki a villamosvilágítás bevezetése felől való tárgyalás és a közgyűlés elé terjesztendő javaslat végett. A költségvetés megállapítása után az ülés véget ért.

A szent Antal társaság ezen évad első estélyét november 8-án rendezte a róm. kath. főgimnázium nagytermében. A műsort az estély napján teszi közzé a rendezőség.

Komlótermesztési jutalom. Szép eredményt ért el a komlótermesztés terén **Dr. Valentisk Ferencz** né, ki a szeptember hóban Budapesten tartott országos komlókiállításán két éves spalti komlójával az 50 koronával dotált III ik díjat megnyert. Ez minden bizonnyal nagyon szép eredmény, főleg akkor, midőn 200-nál több szállító volt.

Székelykeresztúr — erkei vicinálialvasat vonal kiépítése érdekében Székelykeresztúr község küldöttségét vezette a napokban **Kossuth Ferencz** kereskedelemügyi miniszter olé **Ugron Zoltán**. **Kossuth** Ferencz kereskedelemügyi miniszter jóindulattal fogadta a küldöttséget és kilitátsa helyezte, hogy kérelmüket, a mennyiben lehetséges, teljesíteni fogja. A küldöttség ezután **Satrényi József** kereskedelmi államtitkárnál tisztelgett, a ki behatóan informáltatta magát kérésükről és megígérte, hogy azt pártolni fogja.

Az unitárius egyház főtanácsa folyó hó 26. és 26-ikán tartotta rendezes gyűlését Kolozsvárt, melyon Udvarhelyvármegyeből igen számosan vettek részt. A gyűlés első tárgya a püspök évi jelentése volt, mely húh képét tartta fel az egyház fejlődésének, egyház népesedési és iskolai adatainak, a püspöki munkálkodás tagas körének. Ezt követte az Egyházi Képviselő-Tanács jelentése, mely terjedelmes jelentésben a gazdasági, közigazgatási ügykörrel talánunk részletes, mindenkire kiterjedő tájékoztatást. A püspöki jelentést br. P. Horvath Arthur főgondnok, a Képviselő-Tanács jelentését a főtanácsbizottsági elnök, **Sándor János**nak a székelykeresztúri s **Tibád Miklósnak** a felsőfejér körben felügyelő gond-

nokká történt megválasztása, valamint Péterfy Dénesnek a kolozsdobokai, s Lőrinczy Dénesnek az aranyosdai körben eszeressé történt megválasztása jóváhagyatott s a jelenlévő Sándor János, Péterfy Dénes és Lőrinczy Dénesről az oskú bevételet. Kimondatott, hogy az unitárius egyház alapítójának, Dávid Ferencnek 400-ik évfordulóját a lehető legnagyobb közvellettel, maradandó emlékekkel ünnepli meg az egyház 1910 hen. Nevezetesen: az egyház zsinatot tart. Az egyház történelmi megírati Dávid Ferenc életrajzát, valamint meg nem jelent munkáit kiadja az egyház. Az egyházközségek története, a templomok, s más parochialis épületek albuma szintén kiadatik. Dávid Ferenc halálának helyén, a dévri várban, emléktáblát állít, s Déván közadakozásból imaházat épít az egyház stb. A nagy alkotó meg méltó lesz e szép keretben az emlékünnep. A „Ne temore“ elloo állást foglal a fűtanács és feliratolt intézetek a képviselőházhöz és kormányhoz annak érvénytelenítéséért. A Dr. Bedő Albert pályadíjat Urmasi Károly nyerte el. A székelykeresztúri gimnáziumhoz felügyelő gondnokká Dr. Kocma Endre kir. közjegyző; a harmadik fokú fejelemi bíróságba beválasztottak Raffay Domokos, Kisgyörgy Sándor. A fűtanács bizottságba beválasztották a többek közt Fűry Albert udvarhelyi lelkész. Tudomásul vétettek, hogy a székelykeresztúri gimnáziumnál helyettes tanároknak alkalmaztattak Lőrinczy Géza és Derzsi Gábor. A fűtanács ülés kedden dében ért véget.

A reformáció emléke. A ref. kongresszus tegnap délelőtt 11 órakor az alábbi programmal tartották meg a reformáció emlékünnepét: 1. Közének (alkalmi) 2. „A reformáció emlékünnepélyén“ szavaltá Pálffy László VIII. o. t. 3. „Emlékbeszédet“ mondott Biró Sándor vallásnász 4. „Erős várunk az Uristen“ énekelte az ifj. énekkar. 5. Dialog. Előadták: Gönczi László (Luther) VIII. és Páló Imre (dr. Eck) VII. o. tanulók G. Hymnusz, Kőlcseytől, énekelte a közönség. A program minden pontja szépen sikerült. Nagy hatást ért el Biró Sándor tanár-lelkész lelkes és tartalmas beszédével.

Halálozás. Szenterszabéti Szakács Károly nyugalmazott pénzügyi titkár életének 53-ik évében f. h. 24-ikén elhunyt. Sokat zaklatott, nyugtalan lélek, tevékeny elme telve eredetiséggel, melyet sok és talán gyakran félreismert önzetlenség és idealizmus vezetett, — szállt vissza a teremtőhöz. Halálát özvegy édes anyja született Szabó Rozália és kiterjedt rokonság gyászolja. 26-ikán temették el a reformátusok temetőjébe. Nyugodjék csendesen.

Nyilvános nyugtázás. A következő elszólás közlésére kértünk föl. Az oltáregylet által rendezendő kiállítás fedezésére adakoztak Medgyesi Emma gyűjtő-ívén: ifj. Galter Jánosné 20 K. Strattinger Emilné 4 K. N. N. 1 K. Összesen 25 korona — Szabó Antalné gy.ívén: Kovács János 10 kor. Fazakas Gáspár 2 K. Szabó János, Derzsi Lajos, Merza István, Mészinger Lászlóné 1—1 K. Dobos Ferenc 88 fill. János Béla 60 fill. Kovács László, Jancsó P. 40—40 fill. Összesen 18 K 18 fillér. — Katona Anna ívén: Borbély Lajos, Dobai János 60—60 fill. Hegyi Pál 50 fill. Bálint János, Tarcsfalvi Pál 40—40 fill. Borbély B., Gál Vilma, Balás Mózes, Péter Istvánné 20—20 fill. Gál Mihályné 14 fill. Barabás Lajos 10 fill., összesen 3 K 54 fill.

Az anyakönyvi hivatal forgalma. A f. év III-ik negyedében az anyakönyvből bejegyzetett: születés: élve 64, halva 2, összesen 66. Ebből volt törvényes 54, elismert 8, elismert 4, összesen 34 fű és 32 leány. Meghalt 28 férfi, 16 leány (nő), ebből idegen 10. Házasságot 15 pár kötött.

Parajdon s folyó év október hó 24-én megtartott jótékonycélú estélyen következők fizettek felül: Osváth Károly 10 K. Mánya Gergelyné 6 K. Salamon Márton, Goldstein Sámuel, Leveleki Béla, Rösler és Gábor, Haab és Heitz 5—5 kor. Sturch Rudolf és Ferenc, Tunyogi Csapó Ferenc, Tunyogi Csapó Endre 4—4 K. Grossmann Manó, Wilterdnig Ágoston 3—3 kor. Mihály Domokos, Klór Vilmos 2—2 K. Láng Lajos, Veres István 1—1 K és Hentor Márton 80 fillért. A felülfizetésekért az uton fejezi ki hálát közönetet a rendezőné, Tiszta jövedelem maradt az estélyről 163 korona 58 fillér.

Ingyenes népkönyvtárak. A földmivélségi miniszter — a miniszteri kirendeltség előterjesztésére — a hodgyai, mátsfalvi és szombathelyi gazdaköröknek, 100—100 kötetből álló ingyenes népkönyvtárat és könyvtartó ezekre nyere 20—20 koronát engedélyezett.

Kiss szerencsése nagy.! Köztudomású, hogy a m. kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyerési esélyeket nyújtja. Nagy nyoremény mellett számos kisebb nyoremény vanuk és különösen az, hogy a fele a kibocsátott sorsjegyek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsáját. Ezer és ezer ember lett ilyen uton szegényből gazdaggá. Az ujsorsjáték I. osztályának buzája november 19. és 21. én lesz. Tgyen szerencsekiacület és vásárljon sorsjegyet az előnyöire ismert Kiss bankházban (Budapest, Kössuth Lajos-utca 13), mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki a veövöt és mert Kiss szerencsése nagy.

Színházi hét.

Még két előadás és véget ért a színházi szünet anélkül, hogy a közönség csakugyan belemegledett volna egy a színházújításba, amiként azt joggal várhatta volna a direktor. Azonban ez korántsem azt teszi, hogy a vad csak egyoldalú, a tisztára a közönséget koll felelőssé teuni mindazon felmerült körülményekért, melyek megakadályozták hogy színház és közönség összemegledjék. E közönséget a körületi rendszer beállításba óta meglehetősen elkönyoztették, az igények is fokozódtak; színészre, kiállításra, ruhatárra, rendezésre sokszor meglepő gondot fordítottak, jó és szép dolgokat produkáltak: tohát jogosan vár a közönség mindezekben ha a korábbiaknál nem is jobb, de mindenesetre egyenlő színvonalon álló előadásokat. És bizony, legyünk őszinték, ebben ha helyiyl-közvet kielőgítést nyert is, a tapasztalt jóindulattal kellett beérnie, amennyiben, különösen a kiállítás, fölötté magán hordta a régi, jó vidéki ízt. Ezen pedig mulatlanul segítónio kell a direktor urnak. Az erdélyi városok csaknem legjobbjai egyesültek arra, hogy közös erővel modern színvonalon álló társulatot tartsanak fenn, mely mindaz tekintetben szakít a színházi képtelenségekkel és izléssel, tudással, rátermettséggel szolgálja a színvonalat, a magyar kultúra egyik erős fokmérőjét. Tehát a jó ensemble színrehozott darabok elegendhetetlen kollékdől: függönyökről, garderoibról, kiállításról is gondoskodni kell, hogy azáltal ne költsen, s így tönkre tegyon minden illuziót — mint most ismételt történt — a szinpad szégyensége, ütött-kopott volta; mert nem elég csak a hallási, idegkelt, de a szemet is foglalkoztatni kell, mert az illuzió csak így lehet teljes. Szóval vannak fontos utániótolni valói a direktornak, melyek megszerzése azonban háladosat, mivel biztosítják a közönség állandó érdeklődését. És most számoljunk be az utolsó bétéről.

Szombaton, 24-ikén, Heltai Jenő *Naftalin* című énekes vígjátékot adták. A közönséget ugylátszik izgatta a naftalin illata, mivel meglehetősen érdeklődést mutatott a darab iránt és hol megütődéssel, hol ijedten hallgatta a szellemes és jámbornak nem mondható kúpiákat, melyeket Heltai ropogós rimeit tarkítottak és Szirmai A. eléggé dallamos zenéje kísért. A Naftalin teljesen megfelel a francia vaduville faji követelményeinek, s ha a darabot gyorsabb tempóban is viszik, a sületlen viccek, közbelyek nem hatottak volna olyan józanitóltag, hogy a mooroly megfagyjon az ajkakon. *Zilahy, Németh, Győző és Makai* Elemért, kik a férjet, apát, szeretőt és házmezt jászották, zajosan tapolták. Nem kevésbé hatásos játékokat produkált *Konráth* Ilona (feleség), e vérbeli színeződ, ki temperamenszom izlése játékaival, szeretetre méltó egyéniségének varázásával kiérdemelte a legszebb, a legnagyobb csokrot, a közönség ozzatlan elismerését, szeretetét. *Illy* Irén, mint Patkány Etus, a náia elmaradhatatlan káokán-lépekkel különös nagy meglepedést nyújtott az ily látvány kedvelőinek. Az albről hólygek közül *Dénes* Ella szép énekével, mit azonban ellensúlyozott táncza, aratot tapost. Vasárnap este *János vitéz* adták *Lévay* Bertával a czimzerepben, ki kedvesen is játszotta meg e bájos szerepet, noha talán azt *Illy*nek kellett volna kiosztani; hisz ő ugys a tri-kós szereprek va szerződtetve, melyben aztán pompásan meg is állja helyét. Bájos Iluska volt *Szilágyi* Erzsike, míg *Csáki* Ferenc a Dagó színepeben, szép baritonját teljesen érvényre juttatta. *Dénes* Ellának, mint királykisasszonynak jutott ki a tupa. — Hétfőn megismételték a multkori szereposztással a *Le a férfakkal* bohózatot, melyben *Konráth* Ilona ujra ragyogtatta azokat a kvalitásokat, melyek őt a szinpadon kiemelik. A darabot most is a multkori kiválóan jó ensemblevel vitték. Kedden *Géczi* István *Tevelgyok* című darabját adták. Falsul, erdőtve megrajzolt alakok, kiken a színészek mulattak a legjobban, s csináltak közösen Géczivel nép — karikatúrát. Mert meg vagyon írva, mondja egy nazaréus, hogy aki fegyvert fog, fegyver által hal meg, s hogy az irás szavainak igazat szerezen, *Zilahy* (a nazaréus) megívó *Palakli* (a szociálistát). Miben azonban csak az a kár volt, hogy nem mindjárt ezen kezdte. Jó alak volt *Makai* Tardija, *Aldori* Venczeljo, míg a *Putaki* Sándora és *Zilahy* nazaréusa nem rendelkezett a valóságos színpad, minek természetesen nem a játékok voltak az okai. Igen kedves volt *Konráth* Ilona (Eszter) és *Szilágyi* Erzsike (Mártha). — Szerdán és csütörtökön telt ház előtt Bakonyi és Kálmán Imre *Talárjárás*-át adták. Lőreontit *Aldori* László játszotta rokonszenvesen; énekszámával, játékaival tapost aratva. *Dénes* Ellának (Riza) hangja frissen cseogott; előadásában erőt és szint nyert szerepeinek minden réze. Hangulatot hozott a szinpadra, nézőtérre *Illy* Irén az önkéntes szerepében. Kedveségével, jókedvével, szóval a legnobilisabb eszközökkel érte el az este a sikert. *Németh* János, mint általában tulzása csapott át, s így a hatást batározottan rontott. *Győző* Alfréd a tartalékos szerepében kabinetalkitatót nyújtott; nem is volt vége-bossa a kihívásnak. Jó volt *Csáki* (szakaszevető), a hogy az o-ó felvonásbeli tábori estből hiányzott a hangulat, a poézis, azt a rendezés hibájának tudjuk be. Az összezsufoltság, a fejelem hiánya nagyon megérett, s így a hatás is elmaradt. Jók voltak *Szilágyi* Erzsike, *Baranyai*, *Zilahy*; *Magasházi* a Bencze szerepében érvényre jutott. A közönség jól mulatott s volt taps, kihívás, virág bőven.

Pénteken K. *Heggyessy* Mari uró, a Nemzeti színház tagjának első vendégfőléptévol *Stuart Mária*, Schiller szomorujátéka korult szinro, telt ház előtt. *Heggyessy* Mari a *Stuart Mária* szerepében mindvégig lebilincselve tartotta a közönség figyelmét s ha az ensemble nem is felett meg a milliónek, nem ojtbotott csorbát a *Heggyessy* alakításán. Tökéletes volt annak minden réze; egyéniségének varázsa, hatalmas organuma, művészi izléai játéka mely benyomást tett erre a mi halvérű, laasan hovülő publikumunkra. Szerepében hál alkalma volt azokat a kvalitásokat teljes fényben ragyogtatni, amelyek az ő rendkívüli, disztigvált művészetének főerősségét képezik. Széles drámai vonásokba és a lángoló szenvedély tolmácsolásában, fejedelmi megjelenésében mutatkozott igazi nagysága. A közönség zajos óvá-czóval ünnepte a művésznőt, ki tegeap este bucauzott el *Brioux Vörös talárja* ban.

Ma este *Molnár* és *gyermek*-i adják zónában, míg holnak utolsó előadásban *Válás után* bohózat körül szi re.

TAVIRATOK.

Budapest, okt. 31.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A király ma déli fél egy órakor külön udvári vonaton Budapestről Bécsbe utazott.

Pályaudvaron megjelent Fülöp Kálmán főpolgármester, Boda Dező főkapitány és számos delegátus, kiket a király megszállással kitűtetett. Főpolgármesternek azt mondotta:

— Igen kellemesen töltöttem Budapestet és örültem, hogy olyan szép idő volt. De remélem nem sokára, ismét visszatérek. Boda főkapitányhoz így szólt:

— A rendőrségnek igen érdekes esete volt a bankrablókkl. Gratulálok, hogy oly gyorsan kézrekerítették őket. Ezután a király elbucuzott a jelen volt... nire a vonat kirobogott a pályaudvarból.

KÖZGAZDASÁG.

Államsegély megyei szövetkezeteknek. A földmivélségi miniszter — a miniszteri kirendeltség előterjesztésére — a *honoróvárosfalvi* Állambiztosító szövetkezetnek 600 kor., a *varságtiszti* fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek pedig 2000 korona államsegélyt engedélyezett.

Takarmánycsarnok létesítése. A *siménfalvi* ismét előljárunk az okos dolgok létesítésében. *Elekes* Dénes gazdaköri elnök indítványára elhatározták egy közös takarmánycsarnok létesítését, hogy a takarmányhiány ellen védekezhessenek. Egy tágas nagy házát építenek és abban a gazdakör tagjai tengeriszárat, szalmát, benzomotorral hajtott szecska-vágon és tengeriszártepő szecskazzák meg közösen. Másik példás kezdeményezés az, hogy szántóföldjeiket és dűlő utjaikat kúna a tagban gyümölcsfákkal ültetik be, miut a felvidéki tő gazdák, kik gyümölcsből többet vesznek be így módon, mint egyéb gazdasági terményeikből. A miniszteri kirendeltség a siménfalviaknak e czélra 1000 darab nemes csemétét fog adományozni.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

NYILTER.

Uri divatcsikkék legszebb kivitelben Szenkovits János Utódával, ugyanott a Kobrak-csaipek lesszállított árakban kiadásittatnak.

Hirdetmény.

A szentgyházasfalvi pap-lakás kijavítására f. évi november 7-ig árjeltes hirdetük.

A jóváhagyott költségvetés szerint a kijavítás díja a község által adandó 2934 kor. értékű anyagon kívül 7259 kor. készpénzbe van előirányozva. Az árjeltes nov. 8-án fog eszközöltetni. Az építési feltételek a plebánian megtekinthetők. Szentgyházasfalván, 1908. október 29.

Pap Albert, lelkész.

Eladó vagy kiadó

Székelyudvarhelyt a Deák-tér 10. sz. a. (a város legszebb helye) levő emeletes kőház, mely 15 szoba, istálló, kocsiszin és kertből áll, ugyszintén kitűnő pinzéi vannak, 1909. április hó 24-től kezdve több időre bérbeadó, esetleg örökörök is eladó. Ez a ház kiválóan alkalmas szállodai, étkezdei és kávéházi célokra. — Felvilágosítást ad SZABÓ ALBERT kir. közjegyző Budapest, VIII., kor. Muzcum-körut 2. szám alatt.

Sz. 6556—1908.

kig.

Pályázati hirdetmény.

Székelyudvarhely város közbiztonságának f. évi november hó 15-én a szolgálai állás lemondás folytán megüresedik

Felhívom tehát azon egyéneket, akik a szolgálai állást el akarják nyerni, azok pályázati kérésüket keresztlevéllel felszerelve, folyó évi november hó 10-ig Székelyudvarhely város tanácsához adják be.

A közbiztonsági szolga jelenlegi fizetése évi 400 kor., lakás, fűtés, világítás és ha a fizetés emelés jóváhagyatik, akkor a szolgának évi 480 korona fizetése lesz.

Székelyudvarhely, 1908. évi október 30.

Polgármester helyett:

Lakatos, tanácsos.

TRISKA J.
Erdély első zongora nagy raktára
KOLOZSVAR.

Ajánlja híres bel- és külföldi cégek-től eredeti zongoráit, pianóit, saját gyártmányú czimbalmait és újonnan berendezett hangoló és javító műhelyét, melyben használhatatlan, régi zongorák a technika legújabb vívmányai alkalmazásával javíthatnak szakzszerűen, gyorsan és pontosan.

Telefonsz. 419. Olcsó bérlet.

Részletfizetésre is!

Tíz évi jótállás!

998—1908. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság közhírré teszi, hogy Kápolnásfalu község tulajdonát képező bolt és korcsmahelyiség, a hozzátartozó lakszobák, pincze, csűr, istálló és színnel, valamint a hozzátartozó kerttel és kuttal együtt 1908. november 15. napján délután 2 óraker a község házában haszonbérbe adatik 1908. december hó 1-től számítandó 3, esetleg 6 évre.

Kikiáltási ár 500 kor., bánatpénz ennek 20%-a. Bérlet a szerződés megkötése után a bérleti idők tartamáig egy korlátlan italmérisi engedélyre jogot tarthat, mely engedély minden akadály nélkül a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszter urnak 109646—1908. sz. engedélye alapján meg fog adatni.

Kápolnásfalu, 1908. október 22-én.

Az előjáróság:

Both László,
k. bíró.

Menyhárt János,
k. jegyző.

Kiadó lakás.

Kossuth-utca 25. sz. alatti emeletes lakáson 3 szoba, konyha kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal, ugyanott.

Készítik: MAGGI GYULA és TÁRSA.
Iroda: WIEN VI. Gyár: BREGENZ

A készlet gyorsab eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai
Medgyes. (Nagyküküllöm.)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit, u. m.: magonc, kőmagu és csontgyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földi epret, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat, stb. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

TÖRLEY CASINO TALISMAN GRAND VIN

Az Agrár takarékpénztár r.-t.

fiókintézele helyiségét

Kossuth-utca 34.

szám alá helyezte át.

Téli menetrend.

Ervényes 1908. október hó 1-től.

V.-v. 8511	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8513		V.-v. 8514	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8512
700			305	ind. Székelyudva hely	155			606
736			301	Bikafalva	130			548
728			304	Bogóz	123			535
747			340	Nagygalambfalva	1247			510
805			418	Bethfalva	1237			449
816			426	Székelykeresztúr	1229			441
802			418	Ujzékely	1205			417
846			505	erk. Hájjafalva	1150			402
	286	546	927	Braasó		209	751	
849	520	930	531	ind. Héjjasfalva	1140	1115	405	382
917	549	94	600	Segevár	1110	1100	443	320
	650	1113		erk. Kiskapus	ind.	950	283	
		1257		Nagyszében		104	168	
	650	1141		ind. Kiskapus	erk.	944	161	
	955	255		erk. Kocsárd	ind.	792	1000	
		537		Marosvásárhely		1030	615	
	500	307		ind. Kocsárd	erk.	770	1144	
	1050	521		Kolozsvár		905	227	
	232	1034		Nagyvárad		211	344	
	759	720		erk. Budapest	ind.	915	900	

Árverési hirdetmény.

A homoródbenei közbirtokosság nyilvános szó és zárt írásbeli árverésen eladja Udvarhelyvármegyében, Homoródbene község határán fekvő „Standenwald“ nevű legelő területén álló 231 drb 65—160 középátmérőjű tölgyfáját, melynek fatömege 262 m³ 30—50 cm. vastag vasuti tölgyfa, 1271 m³ 55—75 cm. vastag II. oszt. 6472 m³ 80—160 cm. vastag I. oszt. fűrészfalu és 34623 m³ tűzfát tesz ki, — tövön a helyszínén 22000 kor. leszállított becsár, mint kikiáltási árban.

Az eladandó fatömeg a helybeli vasuti állomástól mintegy 4 kilométer távolságban fekvő legelőn van. A kikiáltási ár 10%-a bánatpénzül letendő az árverés megkezdése előtt az árverést vezető főszolgabíró kezébe.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés a község házában 1908. évi november hó 19-én d. e. 10 óraker lesz megtartva.

Árverési és szerződési feltételek a kjegyzőnél megtekinthetők.

Homoródbene, 1908. évi október hó 27.

Benedek Ferencz,
kjegyző.

Binder Mihály,
közbirt. elnök.

Védjegy: „Horgony“

ALiniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernak bizonyult kőszvenynél. szőznájás meghűtéséknél, bedőrszölőköppen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bővásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzőssel állított dobozba van csomagolva. Ára üvegokban K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszőlőván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapli szőtküldés.